

סתר דלתות חתורות הן – Doors are generally susceptible to burrowing

OVERVIEW

The גמרא explained the reason why only the בעל הכלב is liable (for burning the גדיש), but not the בעל הגחלת, is because the בעל הגחלת guarded the גחלת properly. The גמרא asked, 'so how did the כלב take the גחלת'? The גמרא answered that the dog burrowed under the door. רב מרי בריה דרב כהנא stated that we can derive from this ruling that סתם דלתות חתורות הן אצל כלב, for otherwise why should the בעל הכלב be תוספות (for the גדיש [or the חררה]¹), since it is not the fault of the בעל הכלב. Our תוספות explains how רב מרי came to this conclusion.

תוספות asks:

תימה דלמא משום דהוי תחילתו בפשיעה וסופו באונס² תחילתו בפשיעה משום פתיחה³ -
It is astounding! Perhaps the בעל הכלב is חייב **because** this is a case where **initially** the בעל הכלב **was negligent** (by not watching his dog) **and it ended in an אונס** (where the dog burrowed underneath the door); **the תחילתו בפשיעה is on account of open** doors in other peoples' houses which contain coals?!

תוספות answers:

ויש לומר דאם כן לא מיחייב בחתירה כי אם רביע -
And one can say that if indeed this is so (that it is **א** (תבפוסב"א), the בעל הכלב **would be liable by this חתירה, for only a quarter** of the damage to the גדיש; not a half - **כי היכי דהוה מתחייב בפתיחה⁴ שהיה בעל הגחלת מתחייב מחצה⁵ -**

¹ See רש"י ד"ה זאת (and the following footnote # 2). See 'Thinking it over'.

² תוספות seemingly assumes that if we would maintain that סתם דלתות are not אצל כלב, then this would be a case of אונס where the בעל הכלב would be completely פטור. However according to רש"י that if the דלתות are not חתורות it is considered a שינוי and the בעל הכלב would have to pay (only) a ח"נ for the חררה, there would be no question, since the פשיעה was regarding שן (he could find an open door and eat the חררה) and the אונס is regarding קרן (it was regarding ע"י שינוי) and in such a case (according to דאפיך ד"ה) we do not say that you pay a נ"ש for the פשיעה which is שן, but rather we consider it בפשיעה and pay a ח"נ.

³ The רש"י amends this to read פתוחה (instead of פתיחה). תוספות argues that perhaps סתם דלתות are not אצל כלב, and the reason the בעל הכלב is חייב is because initially he was negligent for letting his dog roam free, where the dog could have found a גחלת or a חררה (in an open house) and burnt something down, so even though in fact it was an אונס because the dog burrowed in order to find the גחלת, nevertheless באונס תחילתו בפשיעה וסופו באונס (according to one מ"ד).

⁴ The רש"י amends this to read בפתוחה (instead of בפתיחה).

⁵ If the dog would have taken the גחלת from an open house (the בעל הגחלת did not guard the גחלת properly), the rule would be that the בעל הגחלת and the בעל הכלב would each pay equally for the ח"נ of the גדיש (א רביע נזק for each) [see (תוס' ד"ה וליחייב (הא'). So now that it is תחילתו בפשיעה וסופו באונס, the בעל הכלב is liable (only) for the תחילתו בפשיעה (he cannot be liable for the אונס סופו באונס [more than if it would have been entirely בפשיעה]); this liability is only for half (of

Just as the בעל הכלב would have been liable if the coal was in an open house, for the בעל הגחלת would be liable for half.⁶

anticipates a possible alternate solution to his question:

אבל אין לתרץ דלא אמרינן תחלתו בפשיעה בבתים פתוחים וסופו באונס בנעולים -

But we cannot answer that we do not apply the rule of באונס וסופו באונס תחלתו בפשיעה (סופו באונס); the reason we do not apply it is -

כיון דגבי נעולים לא הוי שום פשיעה⁷ כדאמרינן בהפרה (לקמן דף נב,ב) -

Since regarding the locked houses there never was any פשיעה, as the גמרא states in הפרה -

דלא אמרינן מגו דהוי פושע לענין חרש הוי פושע לענין פקח כולי⁸ -

That we do not say, since he is a פושע regarding a deaf and dumb ox, he is a פושע regarding a normal ox, etc. -

ומגו דהוי פושע לענין גמלים הוי פושע לענין שוורים⁹ -

And we also do not say, since he is a פושע regarding camels he is a פושע regarding oxen; and just as we do not say there מגו, similarly here we also should not say here since he is a פושע regarding open houses, he is also liable for locked houses.¹⁰

responds; the reason we cannot answer this is because -

דלא דמי דהתם ודאי לא אמרינן מגו -

For the cases are not similar, for there (by the פקח and the שוורים) we certainly do not say, מגו he is a פושע for the חרש or the גמל, he is also a פושע for the פקח or the שור -

משום דלגבי פקח או לגבי שוורים הניזקין לא פשעי כלל -

סתם (ח"נ), which is a רביע נזק. Since the בעל הכלב pays the entire ח"נ we must say that there is no אונס at all since (ח"נ) a דלתות התורות הן אצל כלב.

⁶ However now that we say סתם דלתות are חתורות, the בעל הכלב is the entire פושע and not the בעל הגחלת (see תוס' ד"ה תוס' ד"ה), therefore he pays the entire ח"נ.

⁷ We do not say תחלתו בפשיעה וסופו באונס in a case where the פשיעה and the אונס are in two separate things as 'תוס' will prove. We only say 'תחלתו בפשיעה וכו' where for instance, he allowed his dog on the roof (תחלתו בפשיעה) and later the dog fell off the roof (סופו באונס) and broke the utensils, so the פשיעה of falling and breaking, and the אונס were all in the same thing, however here the פשיעה is in the פתוחה and the אונס is on the נעולה, we do not say 'תחלתו בפשיעה וכו'.

⁸ The ברייתא there states that if an ox who was a חרש (שוטה וקטן) fell into a pit the בעל הבור is חייב; however if a normal ox fell into the pit he is פטור (for a normal ox is careful not to fall into a pit and the בעל הבור is considered to be an אונס). The גמרא there derives from this ברייתא that we do not say since the בעל הבור is a פושע regarding the שור (אונס). The גמרא there derives from this ברייתא that we do not say since the בעל הבור is a פושע regarding the שור; he should also be a פושע regarding the פקח and שור, for we do not say this type of מגו.

⁹ The ברייתא there is established in a case where he covered the pit properly for oxen but not (strong enough) for camels, and the cover rotted from the inside (so it was not apparent); the rule is that if an ox fell in he is פטור, and we do not say that since the cover was unfit for גמלים (so he is a פושע לגמלים) he should be considered a פושע for שוורים.

¹⁰ See footnote # 7. Since the פשיעה of גמלים or חש"ו has no effect on the שוורים or the פקח, we do not say מגו, similarly the פשיעה regarding פתוחה has no effect on the נעולה, we should not say מגו and he should be פטור.

Since regarding the פקה or the שוורים who were ultimately damaged there was no פשיעה at all (a פקה does not fall into a בור and the cover was sufficient for שוורים) -

אבל הכא פושע הוא בכלב זה לענין זה הגדיש להיות ניזוק בגחלתו בפשיעה¹¹ -

However here he is a פושע by not watching this dog regarding this granary, which could be damaged with the coal in a case of negligence, meaning -

היכא שלא שמר גחלתו -

Where the owner of the coal did not watch his coal -

לכך יש להתחייב אפילו נזקין באונס למאן דמחייב תחילתו בפשיעה וסופו באונס:

Therefore he should be obligated to pay even for those who were damaged באונס, according to the one who maintains תחילתו בפשיעה וסופו באונס.

SUMMARY

cannot make you more liable than he would have been had it remained with the initial פשיעה וסופו באונס.

only if the initial פשיעה was against the ultimate item which was damaged (but not if the פשיעה was for other items).

THINKING IT OVER

Is the proof of מרי ר' that אצל כלב¹², סתם דלתות חתורות הן, from the fact that the כלב is for the חררה, or because the כלב is ח"נ for the גדיש or from both?¹³

¹¹ differentiates whether the פשיעה was regarding others (חש"ו or גמל) but not the ultimate ניזק, where we do not say מגו or consider it באונס וסופו בפשיעה תחלתו בפשיעה וסופו באונס for there never was a פשיעה regarding the actual damage (the שור or the פקה). However when there was an initial פשיעה regarding the ultimate damage (the גדיש) by not watching his dog from taking an available גחלת, then even though the ultimate damage was באונס (by a נעולה), nevertheless since the damage was done to something for which initially he was פושע, we do apply the rule that תחלתו בפשיעה וסופו באונס is חייב.

¹² See footnote # 1.

¹³ See בית לחם יהודה אות קע and נחלת משה.